

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 30 (1121) 1971 LIEPOS - JULY 29

• LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA • Tel. 368-6813

Viršūnėm besiginčijant

Vyresniosios kartos žmonės gerai atsimenama A. Jakšto eilėraščių posmą: "Vienas žodis ne šneka, vienas vyras ne talka, kai du stovs visados daugiau padarys — viens pradės, kits padės, draug toliau vays". Mes, ano meto gimnazistai, buvome išmokę tą eilėraščių mintinai, bet jis buvo skirtas ne gimnazistams, o ano meto vyresniosios kartos veikėjams, kurie, pradėję nepriklausomos valstybės atstatymo darbą, ėmė taip tarp savęs ginčytis. Buvo pavoju, jog besiginčijdami pames pagrindinį visos veiklos tikslą. Mūsų laimei, racionalus galvojimas nugalėjo: tikslas vis dėlto nebuvo pamestas, Lietuva prisiskleidė nauju žiedu.

Tai buvo prieš pusę šimtmečio, bet toji pati dirbančių ir besiginčiančių problema tebėra aktuali ir dabar. Ginčai tarp vadovų šiuo metu nemažesni, kaip anuomet. Juos dar kaitina nepalankios emigracinio gyvenimo sąlygos. Ar toje visoje maišatyje racionalus galvojimas laimės? Ar besiginčijdami nepamesime pagrindinio tikslo? Tai yra klausimai, kurie kelia susirūpinimą kiekvienam ir uždeda didelę atsakomybę tiems, kurie dirba ir... ginčijasi.

Toje šviesoje kiekviena pastanga aiškinti padėtį yra sveikintina. Prie tokių pastangų priklauso ir pavasari įvykęs Lietuvos Bendruomenės vadovų pasitarimas Filadelfijoje. Pasitarimą organizavo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba. Dvi dienas užtrūkusios posėdžiuose pagrindinis dėmesys buvo skirtas dviem nesutarimų aptemdymom problemom: lietuvių atstovavimui JAV valdžios įstaigose bei Jungtinėse Tautose ir jaunimo kongreso bei tautinių šokių šventės datų suderinimui. Pastarąjį klausimą galima palikti vasaros pabaigai, viliantis, kad abi šalys pačios suras racionalaus galvojimo kelią. Šiuo atveju sustokime ties pirmąja problema — laisvinimo pastangų suderinimu.

Šioje problemoje pirmiausia turime aiškinti konstatuoti, kad Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba ir keliolika PLB priklausančių kraštų lietuviai šiame ginče aktyviai nedalyvauja. PLB valdyba savo visuomeninės veiklos gairėse, paskelbtose jau pernai, aiškiai konstatavo pripažįstanti VLIKui laisvinimo veiklos vadovavimą. PLB priklausančių kraštų pavyzdžiu gali būti Kanada. Čia KLB krašto valdyba turi visuomeninių reikalų komisiją, kuri kartu atlieka ir VLIKo prašomus darbus. Ginčai pagrindiniai eina J. A. Valstybėse, kur laisvinimo darbų vadovavimą bei reprezentavimą atlieka net keturi veiksniai: VLIKas, ALTA, JAV Lietuvių Bendruomenė ir pagaliau BATUNas. Šalia to, dar veikia diplomatai ir kelios susidariusios komisijos (rezoliucijų komisija, komitetas Kudirkos bylai ir pan.). Tų visų veiksmų veikla nėra suderinta formos ir metodo atžvilgiu. Kiekvienas turi savo receptus ir savas formas, kurias laiko geriausiomis. Jie atskirai eina į Valstybės Departamentą bei kitas įstaigas. Ilustracijai paimkime porą pavyzdžių. Štai bėgančių į laisvę reikalų turime dvi veiklos kryptis. Senesnieji mūsų visuomeniniai veiksniai pasirinko ramesnę įrodinėjimo bei logiškų argumentų politiką. Jaunesnieji, eidami kaip JAV-bių piliečiai, ėmė primygtinai reikalauti. Kaip ilgai valdžios įstaigos mus su skirtingais projektais ir skirtingomis nuotakomis priims? Jau yra tautybių, ir tai didesnių už mus, kurioms politinės įstaigos uždėdė duris kaip tik dėl minėtų priežasčių. Kitas pavyzdys — BATUNo reikalai. Šioji gerų tikslų privati organizacija, savo narių tarpe turinti lietuvių, latvių ir estų, atėjo į Filadelfijos pasitarimą su prašymu, kad jai būtų suteiktas išskirtinis mandatas kelti Lietuvos bylą Jungtinėse Tautose. Esą latviai ir estai tokį mandatą, liečiantį jų kraštus, jau yra davę. Mūsųose, kaip žinome, tuo reikalu nuomonės yra skirtingos. Taigi, dar vienas nesutartas politikos pavyzdys.

Toje šviesoje labai remtina būtų minimos konferencijos komunikate paskelbta išvada: "Į Lietuvos laisvinimo darbą turėtų būti įtrauktos visos pozityvios išievyjos lietuvių pajėgos ir bendrai sutartiamos jų pastangos. Laisvinimo darbai studijuoti ir tarptautinė plote aktualinti sudaryti tarpveiksninė patariamoji komisija" (PLB informacija). Šis Bendruomenės vadų pasiūlymas, jei būtų kitų veiksmų rinktai įvertintas ir priimtas, sudarytų bent šokią tokią pradžią ginčams dėl laisvinimo darbo vadovavimo ir atstovavimo boigti. Ir kodėl gi tokios komisijos nepriimtų? Ji juk būtų kukli — tik studijinė ir patariamoji, sudaryta iš visuomeninės bei politinės veiklos ekspertų, nieko neįžeidžianti ir niekam savo valios nepriemanti. Bet būtų bent šis tas — nuolatinis organas, sudarantis progos susitikti ir bent bandyti veiklos formas bei metodus derinti. Priešingu atveju vietoje A. Jakšto "Kai du stovs" turėsime rusų Kri-lovo "Gulbė, lydi ir vėži", kur gulbė traukė vėžimą į podanges, lydis murkdė į vandenį, o vėžys ėjo atbulas. A. Rinkūnas

KANADOS IVYKIAI

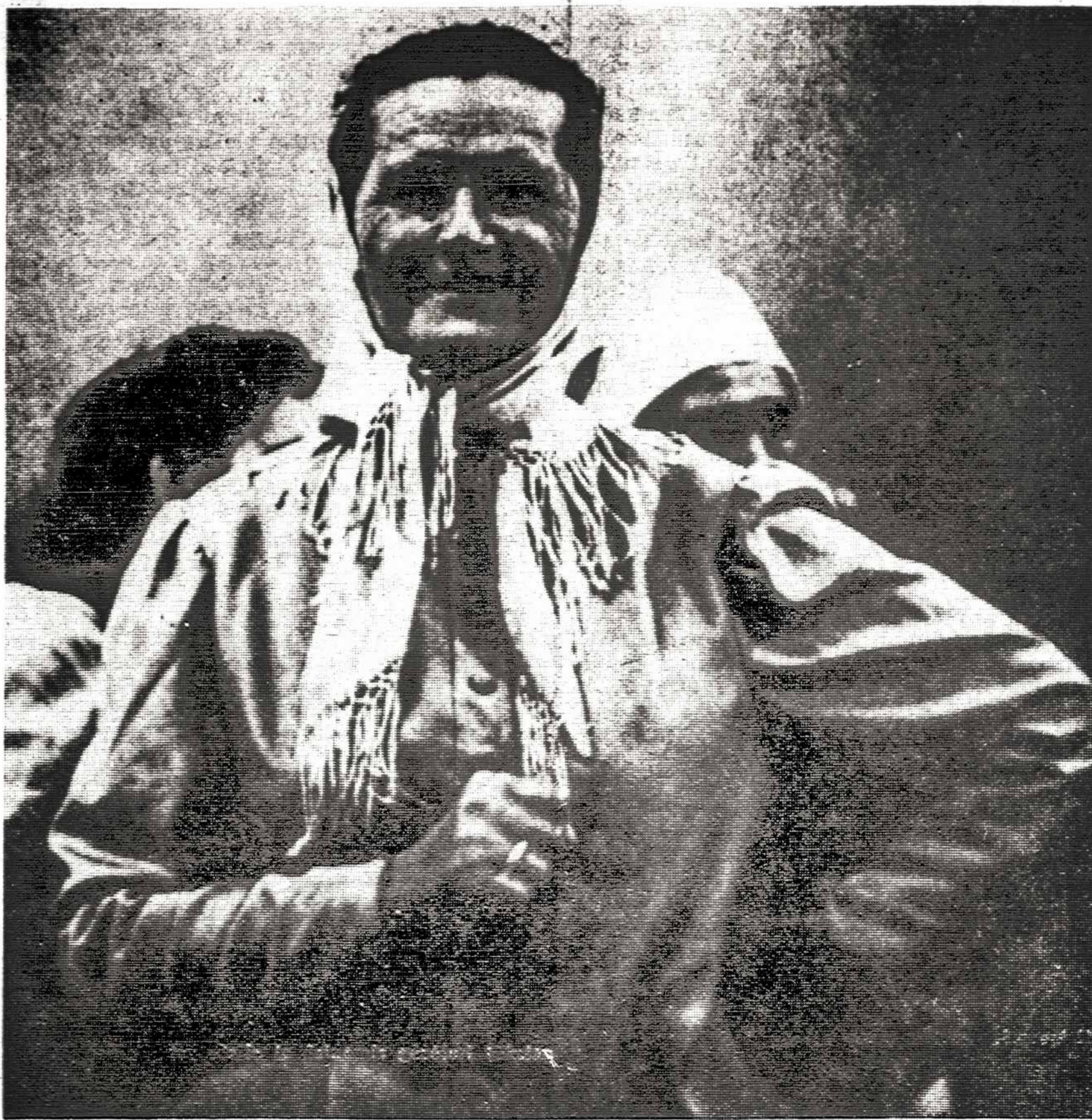
ŽYDŲ IR UKRAINIEČIŲ FRONTAS

"Toronto Telegram" dienraščio korespondento P. Worthingtono pranešimu, Kanados žydai ir ukrainiečiai organizuoja bendrą frontą prieš sovietus. Šios dvi grupės lig šiol nerasdavo bendros kalbos, nes žydai ukrainiečius kaltindavo antisemitizmu, o pastarieji į žydus žiūrėdavo kaip į sovietinio komunizmo rėmėjus. Abi pusės dabar yra linkusios užmiršti praeitį ir statyti tiltus ateitini. Tai liudija Kanados Žydų Kongreso ryšių komiteto pirm. J. Geller pasikeitimas laiškas su Kanados Ukrainiečių Komiteto pirm. R. Maksymeciu Toronte. J. Geller pritaria minčiai, jog pilietinės ir religinės teisės turi būti užtikrintos visom tautybėm Sovietų Sąjungoje, jų tarpe ir ukrainiečiams. Kitas to paties komiteto žydų veikėjas B. Kayfetz sakosi buvęs sukrėstas J. Kolaskio knygos "Dveji metai Sovietų Sąjungoje" ir "Cornovilio raštų", atskleidusių Ukrainos rusinimą. Kanados Ukrainiečių Komiteto pirm. R. Maksymecis savo laiszę pabrėžė, kad pokalbyje su premjeru P. E. Trudeau jis reikalavo pagalbos ne tik ukrainiečiams, bet ir sovietų žydams. Ukrainiečiai yra pasmerkę žydų teismus Leningrade, Rygoje ir Kišineve. Patčioje Ukrainoje prieš žydų diskriminaciją yra protestavę rašytojas I. Dziuba ir istorikas S. Karavanskis. Kanados žydų ir ukrainiečių vadai daro išvadą, jog dėl praėjusių nesupratimų yra kaltas carinis ir komunisti-

nis Kremlius, sąmoningai siekęs tautybių skaldymo. Žydai buvo siunčiami į valdžios įstaigas Ukrainoje, kad tuo būdu būtų sukelta antisemitizmo banga pas ukrainiečius. Kanadoje yra apie 500.000 ukrainiečių ir 300.000 žydų. Šių grupių koordinuota veikla duotų svarų balsą bendroje kovoje prieš Sovietų Sąjungą. Ukrainiečiai pastaruoju metu jau yra pradėję gerinti santykius ir su Kanados lenkais. Pamažu žengiamo bendro fronto linkme, kuriame turėtų būti vietos visoms rusiškojo imperializmo pavergtų kraštų tautybėms.

Kanados radijo ir televizijos komisija, vadovaujama P. Ju-neau, paruošė gaires vis labiau plintančiai kabelio televizijai. Lig šiol kabelio televizijos bendrovės be jokių suvaržymų už atitinkamą mokestį laidais perduodavo kanadišką ir amerikietiška televizijos stotis. Komisija buvo pradėjusi varžyti amerikietiškių stočių perdavimą, nes jų programos nutraukia žiūrovus nuo kanadiškų programų. Dabargi nutarta leisti amerikietiškių stočių transliavimą kabeliu, tačiau kabelio bendrovės dalį savo pajamų turės atiduoti Kanados televizijos stotims. Tikimasi, jog tokiu būdu kanadiškos televizijos stotys gaus apie \$4 milijonus į metus. Šis nutarimas greičiausiai pabrangins kabelio bendrovių paslaugas. Pvz. jau dabar kalbama, kad už kabelį Toronte reikės mokėti \$2 daugiau kaitas carinis ir komunisti-

(Nukelta 7-tą psl.)

Okupuotoj Lietuvoj mėgstamų "Kupiškėnų vestuvių" nuotaka

Nuotr. A. Sutkaus

PRANEŠIMAS IŠ SVEDIJOS

Pasmerkė Sovietų Sąjungos pareigūnus

Nepavykęs sovietinių diplomatų mėginimas pagrobti pabėgėlį Stockholmą gatvėje baigėsi tuo, kad Svedijos vyriausybė įteikė sovietų ambasadoriui griežtą protestą. Notoje nurodytos įvykio aplinkybės, kurios paaiškėjo pravedus kvotą. Svedijos vyriausybė griežtai pasmerkė sovietų ambasados pareigūnų elgesį, nesuderinamą su krašto įstatymais, kurie draudžia betkoki neteisėtą smurto panaudojimą prieš žmogų. Dauge su protestu prieš įžulį Svedijos įstatymų pažeidimą sovietams įteiktas reikalavimas tuojau imtis atitinkamų veiksmų.

Ambasadoriaus atsakymas Savo atsakyme sovietų pasiuntinys apgailestavo savo pareigūno elgesį, tačiau nesutiko su tuo, kad jie norėję pagrobti sovietų pilietį. Savo ruožtu sovietai protestavo prieš tai, kad švedų masinio sužinojimo priemonės skyrė per daug dėmesio įvykiui. Dauge buvo pranešta, kad vienas sovietų ambasados pareigūnas rengiasi išvykti iš Svedijos.

Ryšium su tuo Svedijos užsienio reikalų ministerija pareiškė savo pasitenkinimą greita sovietų reakcija ir laiko incidentą baigtu. Tačiau viešoji nuomonė dar negreitai pamirš visą tą įvykį, kokio, kaip pastebi "Svenska Dagbladet", iki šiol Svedijoje dar nebuvo.

Dienraščių balsas "Dagens Nyheter", vedamajame komentuosdamas diplomatinio incidento atomazgą, pastebi, kad viskas dar negali pasibaigti tuo, jog vienas sovietinės ambasados pareigūnas palieka Svediją.

Policijos žiniomis, pabėgėlis buvo užpultas trijų asmenų, kurie mėgino jį įtempti į gėją ir sovietų ambasadai priklausančių automobilių. Galimas dalykas, rašo "DN", kad tik vienas užpuolikų yra tiesiogiai surištas su diplomatinė tarnyba. Jo atšaukimas yra natūrali išvada, nes diplomatinės neliečiamybės padėgti turinčio užsieniečio negalima perduoti Svedijos teismui. Laikraštis reikalauja, kad ir kiti du nusikaltėliai pasiskubintų palikti Svediją. Jeigu jie nėra tikri diplomatai, kurių nereikia atšaukti, tai jie turi būti švedų teisiami. "DN" vedamasis baigiamas žodžiais: "Užsienio reikalų ministerijai Jakušino byla baigta. Remiamasi tuo, kad sovietinė ambasada pasirūpins, jog vietoj to neiškiltų byla šve-

dų teisme."

Kodėl pabėgo?

Spauda keletą dienų aprašinėjo įvykį kaip didžiausią sensaciją. Patvirtinta, kad pabėgėlis yra rusas Michailas Jakušinas, 34 metų, inžinierius ir vertėjas, laisvai vartojas anglų ir švedų kalbas. Jo specialybė — matavimo technika, bet ja nesivertė. Pragyvenimą užsidirbdavo techninės literatūros vertimu ir lydėdamas sportininkus kaip vėrtejas.

Mintis pabėgti jam kilo tada, kai birželio gale jis su sovietų kariškiais išvyko iš Maskvos Svedijon dalyvauti šiuolaikinės penkiakovos varžybose. Išvyko apie savo pabėgimo planus nieko nepranešęs nei žmonai, nei tėvams.

Jo vienintelis motyvas — noras ištrūkti iš totalistinės valstybės nelaisvės. Jam įgiso uždarmas, kuriame laikomi sovietų piliečiai. Jakušinas pabrėžtinai nurodė, kad jis pats nebuvo persekiojamas ar diskriminuojamas. Save laiko visiškai pasyviu politikos atžvilgiu. Jis norėjo pasilikti Svedijoje dėlto, kad čia jau yra buvęs anksčiau. Praėjusia žiema jis buvo atlydėjęs sovietų slidininkus. Šiuo metu jo didžiausias rūpestis — kas atsitiks jo žmonai ir tėvams.

Pabėgimo aplinkybės Šiek tiek smulkmenų apie patį pabėgimą. Sovietų penkiakovininkams grįžtant atgal, vertėjas Jakušinas staiga dingio ir pasislėpė mieste. Jo lėktuvus turėjo iš Arlandos išskristi 13 val., tačiau pakilo tik 17 val., nes sovietų pareigūnai vis dar vykęsi jį surasti.

PALAI DOTAS KANAUNINKAS KAPOČIUS

Liepos 22 d. kan. Feliksas Kapočius, vairuodamas automobilį Chicagoje, gavo širdies smūgį, buvo nuvežtas į Sv. Kryžiaus ligoninę, kur ir mirė. Palaidotas liepos 24 d. Chicagoje. Pastaraisiais metais jis gyveno Čikagos priemiesčio airiškoj parapijoje Lianhohe ir ėjo vikaro pareigas. Lietuvių veikloje jie nedaug besireiškė. Pagrindinė, plačiai reikšminga jo veikla reiškėsi Lietuvoje, Vokietijoje bei Austrijoje. Savo tėvynėje jis garsėjo kaip modernus Kauno klebonas, aktyvus katalikų akcijos, spaudoj. Bene žymiausias jo užsimojimas buvo nauja Prisikėlimo šventovė, kuri turėjo simbolizuoti orisikėlusią Lietuvą. Tą planą jis beveik įvykdė — pastatydino imponantiškos šventovės sienas, bet nespėjo užbaigti. Sovietiniai okupantai ten įrengė radijo imonę. Tas projektas tiek buvo jauges Velionies širdin, kad atvykęs į JAV buvo užsimojęs organizuoti panašų projektą. Deja, jis projektu ir pasiliko. Antras didelis darbas, išryškines Velionies asmenybę, buvo vadovavimas tautinei lietuvių delegatai stovykliniais metais Vokietijoje ir Austrijoje. Tada jis parodė vyskupinio lygio rūpestį ir sugebėjimą vadovauti sielovadai surizgusio pokario sąlygose. Jis sutelkė sielovados štabą iš kompetentingų asmenų ir sėkmingai atliko popiežiaus patikėtas misiją. Deja, persikėles į JAV nerado srities, kurioje būtų galėjęs dar daug pasidaruoti lietuvių (Nukelta 8-tą puslapį)

Pasaulio įvykiai

EGIPTO PREZ. A. SADATAS, MINEDAMAS G. A. NASSERIO REVOLUCIJOS XIX metines, grasino Izraeliui išlaisvinti okupuotas arabų žemes iki šių metų pabaigos. Jis betgi buvo priverstas konstatuoti vis didėjančią arabų susiskaldymą. Prieš porą savaitių Maroko karalius Hassaną bandė nuverstį Libijos karinio diktatoriaus plk. M. El-Khadafio sukurstytą grupę augstųjų karininkų. Sukilimui nepavykus, karalius Hassanas įsakė sušaudyti keturis generolus, penkis pulkininkus ir vieną majorą. Dėl šių įvykių Libija nutraukė diplomatinius ryšius su Maroku. Antras smūgis arabų vienybei — Jordanijos karalius Husseino prarastas galutinis arabų partizanų sutriuškinimas. Dauge kaip 2.000 partizanų buvo nuginkluota ir uždaryta specialiose stovyklose. Apie 100 partizanų netgi perbėgo Izraelio pusėn, įsiekdami globos pas savo didžiausius priešus. Karaliaus Husseino akcija paskatino Iraką atsiskirti diplomatinį ryšių su Jordanija. Nespėjus nutilti šių viams Jordanijoje, nesėkmingą sukilimą prieš Sudano karinį diktatorių gen. mjr. J. El-Nimerį bandė iš revoliucinės tarybos pašalinti karininkai. Jų vadas mjr. H. Atta žadėjo pilnas teises gausiai Sudano kompartijai, bet sukilimą pralaimėjo ir buvo sušaudytas su trimis savo kolegomis. Sudano diktatorių gen. mjr. J. El-Nimerį išgelbėjo Libija, kurios naikintuvai privertė nusileisti britų lėktuvą ir suėmė du sukilėlio mjr. H. Atta Sudanan skridusius draugus. Vienas jų buvo numatytas naujuoju Sudano prezidentu. Egipte taip pat jaučiamas politinė įtampa. Revoliucinis tribunolas, sudarytas prez. A. Sadato įsakymu, ruošiasi teisinti buvusį viceprezidentą A. Sabrį, buvusį krašto apsaugos ministrį M. Fawzį ir buvusį vidaus reikalų ministrį S. Goma. Po G. A. Nasserio mirties jie ruošė samokslą krašto valdžiai paimti iš savo rankas. Galimas dalykas, teismo susilaiks ir kiti kalėjimuose uždaryti jų bendrininkai. Tokiose aplinkybėse Egipto prez. A. Sadato grasinimas Izraeliui nesutartum išspresiti ginklo jėga tėra politinė propaganda. Jordanijos karaliaus Husseino staigus susidorojimas su partizanais gali reikšti jo norą pasirašyti atskirą taikos sutartį su Izraeliu. Tai būtų dar skaudesnis smūgis arabų vienybei.

RIZIKINGAS NUSILEIDIMAS

Kelionė į mėnulį "Apollo XV" erdvėlaivių pradėjo amerikiečių astronautai David Scott, James Irwin ir Alfred Worden. "Endeavour" kabinoje orbitoje aplink mėnulį pasilikas A. Worden, o jo du kolegos mažuoju "Falcon" erdvėlaivių turės įvykdyti rizikingą nusileidimą 465 mylių ir šiaurę nuo mėnulio pusiaujo. Pasirinktoji vietovė iš trijų pusių yra apsupta 15.000 pėdų augščio Apeninų kalnų, ketvirtioje pusėje yra 1.200 pėdų gilumo tarpekis. Mažiausia astronautų klaida gali baigtis tragiška mirtimi. Pirmą kartą erdvių užvaldymo istorijoje astronautai mėnulį vėžinėsi \$8 milijonus kainavusį elektrinį automobiluką "Rover", kuriuo jie galės važiuoti 22 mylias. Ant automobiluko įtaisyta televizijos siustavas perduos žemės tris astronautų pasivaikščiojimų ir pirmą kartą parodys jų pakilimą nuo mėnulio mažuoju erdvėlaivių "Falcon". Žemėn planuojama parvežti apie 250 svarų mėnulio uolų, kai tuo tarpu lig šiol visi trys "Apollo" erdvėlaiviai jų buvo atvežę tik 214 svarų. Mokslininkai tikisi, jog uolų pavyzdžiai gali būti bijonų metų senumo, nes tuos Apeninų kalnus sudarė ir mėnulio gėlmes smogęs didžiulis meteoras. Erdvėlaivio "Apollo XV" kabinoje "Endeavour" likęs astronautas A. Worden trijų dimensijų aparatais nufilmuos apie 20% mėnulio paviršiaus. Grįžus D. Scott ir J. Irwin iš mėnulio, jo laukia nelengvas uždavinys išlipti į erdves ir pasiminti minėtuosius filmus iš "Apollo XV" pagalbinės dalies, kuri bus atkabinata prieš nusileidžiant žemėn. Orbitoje aplink mėnulį astronautai paliks 78,5 svaro automatinę stotį, kuri metus laiko galės tirti mėnulio trauką, jo magnetinį ir elektrinį laukus, duomenis radijo bangomis perduodama žemėn.

MASKVOS REAKCIJA

Po ilgokos tylos Maskva į prez. R. Niksono planuojamą kelionę Kinijon reaguavo Bulgarijos žinių agentūros komentarais, paskelbtais savaitraštyje "Literaturnaja Gazeta". Bulgarij nuomone, Vašingtono ir Pekingo sutartėjimas esąs antisovietinio pobūdžio, nes abu kraštai yra Sovietų Sąjungos priešai. Baltųjų Rūmų pareigūnų prasaritimai Vašingtone išryškino prez. R. Niksono norą aplankyti Sovietų Sąjungą prieš kelionę į Kiniją. Proga galėtų sudaryti Hel-sinkyje baigiamos ruošti sutarties pasirašymas Maskvoje. Si sutartis apribotų sovietų ir amerikiečių atominis bei raketinius ginklus. Prez. R. Niksonas taipgi išpėjo kongreso vadus, kad jie nesitiktų stebuklo iš jo pokalbių komunistinėje Kinijoje. Pekingo spaudo, premjeras Ču-enlai ir kiti pareigūnai savo sąjungininkams teigia, kad Kinija reikalauš Formozos, amerikiečių kariuomenės atitraukimo iš visos buvusios Indokinijos. Šių žodžių padrasinti, Vietnamo komunistai Paryžiaus derybose jau atvirai pareiškė, kad karą bus galima užbaigti ne Pekinge, bet Paryžiuje. Sovietų satelitinį kraštų diplomatai teigia, kad prez. R. Niksonas komunistinė Kinijai yra pažadėjęs jos leidi-mą į Jungtines Tautas ir Formozos sugrąžinimą. Šiuos gandus paneigė prez. R. Niksono laiškas gen. Čiangkaišui Formozoje, užtikrinęs išpareigojimų tęstinumą. Susilaukes opozicijos kritikos, apie kelionę į Pekingą pradėjo kalbėti ir Japonijos premjeras E. Sato. Galimas amerikiečių pasitraukimas iš Azijos paskatino Maleziją ir Singapūrą didinti savo kariuomenę ir likviduoti paskutinius komunistų partizanų. Malezijoje netgi žadama beveik \$7.000 premija už partizanų išdavimą.

KONSTITUCIJOS REFORMA

Nuolatine įtampa Belgijoje tarp olandiškai kalbančių flamų ir prancūzų kalbą vartojančių valonų turėtų užbaigti premjero G. Eyskenso parlamente prarastas konstitucijos reforma, užtikrinanti lygias abiejų kalbų teises, Belgijos padalinimą į keturis pagrindinius distriktus. Juose kultūriniais ir švietimo reikalais pagrindinį žodį gaus vietiniai vadai. Šis decentralizavimas iš dalies primena federaciją, nors kraštas ir toliau lieka centrinės vyriausybės valdoma karalija. Konstitucijos reformos esmė — tėvams palikta teisė pasirinkti savo vaikams mokyklą su prancūzų ar olandų dėstomąja kalba.

STRATEGINĖS SALOS

S. Atlanto Sąjungai nemaža rūpesti sudaro vyriausybės pasikeitimai dviejose strateginėse salose — Maltoje ir Islandijoje. Maltos naujasis premjeras D. Mintoffas nori uždaryti britų aviacijos ir laivyno bazę, atsakyti visas paslaugas S. Atlanto Sąjungos laivams Viduržemio jūroje. Pagal 1964 m. sutartį Britanija už savo bazes Maltai kasmet moko \$12 milijonų. Malta dabar reikalauja gerokai didesnės sumos ir grasina Britanijai įsileisti sovietų laivyną. Klausima, atrodo, teks išspresiti amerikiečiams savo kapitalu. Islandijoje naują vyriausybę sudarė rinkimus laimėjęs centro progresyviųjų grupės vadovs O. Johannessonas, valdžion turėjęs įsileisti kairiuosius liberalus ir komunistus. Pastarieji jam daro spaudimą nutraukti Islandijos ryšius su S. Atlanto Sąjunga. Premjeras O. Johannessonas pasirinko vidurio kelią — Islandiją pasiliks S. Atlanto Sąjungos nariu, tačiau skančių ketverių metų laikotarpyje saloje turės būti uždarytos visos šios sąjungos bazės. Šis reikalavimas yra nemaža problema Vašingtonui, turinčiam aviacijos bazę Keflavike prie salos sostinės Reykjaviko. Iš jos amerikiečių aviacija seka sovietų karo laivus šiaurėje.

SPORTAS

SPORTAS VISUR

Devintosios metų lengvosios atletikos rungtynės tarp JAV — Sov. Sąjungos įvyko Berkley mieste, Kalifornijoje. Baigėsi lygiomis 186:186. Atsikirosė grupė JAV vyrai įveikė rusus 126:110. O rusės įveikė amerikietes 76:60. Mažai žinomas amerikietis P. MacDorf suolyje į augstį pasiekė 2.29 m., t.y. vienu centimetru augščiau nei rusas V. Brumelio pasaulio rekordas.

Pasaulio šachmatų pirmenybėse amerikietis R. Fisher laimėjo šeštąsias ir lemmas pusbaigines rungtynes prieš daną B. Larsen. R. Fisher toliau žais su kitu pusbaigimo nugalėtoju, kuriuo gali tapti vienas iš rusų — V. Korčoj arba T. Petrosian. Abu tuo tarpu žaidžia lygiomis. Baiginiame žaidime bus žaidžiama 12 partijų, šio susitikimo nugalėtojas žais su dabartiniu pasaulio meistreriu. Šiose pirmenybėse R. Fisher pasirodė, kaip labai pajėgus žaidėjas. Abu savo priešinius ketvirtbaigmyje ir pusbaigmyje įveikė 6:0 pasekme. R. Fisher išliko 1957 m., kai būdamas 14 metų laimėjo JAV uždaras pirmenybes, įveikė 12 geriausių žaidėjų. Nuo to laiko jis laimėjo visas tokias pirmenybes. 1961 m. jis laimėjo visas 11 rungtynių. Reikia manyti, kad R. Fisher yra labai rimtas pretendentas į pasaulio meistrystę.

Neeilinės lengvosios atletikos rungtynės įvyko JAV-se. Tai metinis JAV ir Sov. Sąjungos lengvaatlečių susitikimas. Sov. Sąjungai atstovavo 4 Lietuvos lengvaatlečiai. Iš jų geriausiai pasirodė N. Sabaitė ir R. Bitė, kurie laimėjo pirmąsias vietas. N. Sabaitė buvo pirmoji 800 m. bėgime, pasiekusi naują Lietuvos rekordą 2:04.5. R. Bitė 3000 m. su klūtimis nubėgo per 8:41.0. Rutulio stūmimo dalyvavęs R. Plungė buvo ketvirtas su 19 m. 14 cm. pasekme. Suolyje į augstį K. Šapka peršoko 2.18 m. ir dalijosi III vieta.

Tarptautinė baidarių regata įvyko Prahoje. Dalyvavęs vilnietis V. Česiūnas vienietis 1000 m. lenktynėse laimėjo I vietą.

Vilniaus komanda sėkmingai dalyvauja Sov. Sąjungos rugbio pirmenybėse. Savo pogrupyje vilniečiai laimėjo visus susitikimus ir pateko į baigmę.

Lengvosios atletikos rungtynėse Maskvoje 10.000 m. bėgime kaunietis P. Simonėlis atbėgo antruoju ir pasiekė puikų Lietuvos rekordą 28:41.8. Pirmos vietos pasekmė 28:39.4.

SPORTAS LIETUVOJE

Tarpusavio golfo turnyras jau gerokai pasitūmėjęs į priekį. Sužaista 170 rungtynių. Turnyre stipriai pirmauja A. Banelis su 21 tašku, topraadęs 5 taškus. Antroje vietoje yra

Vilniaus miesto taryba per parkų ir pramogų skyrių, drauge su Toronto muzikų draugija, remia muzikos plokštelių pramonės fondo ir "Toronto Daily Star", su malonumu praneša sekantis programos:

RUGPJŪČIO 1 — 6 SAVAITĖ

Sekmadienį, rugpjūčio 1

2.30 v.p.p. High Park — H.M.C.S. York orkestras. Viešnia — Irena King

2.30 v.p.p. Kew Gardens Ohulani pristato Havajus

5.30 v.p.p. High Park Svečias — Frank Palmer

7.30 v.p.p. Willowvale Park Vargonų reitalis — Ronnie Padgett

7.30 v.p.p. Earlscourt Park Ron Bagnato orkestras

7.30 v.p.p. Greenwood Park Trump Davidson orkestras

7.30 v.p.p. Jack Cooke ir Pendulums

Pirmadienį, rugpjūčio 2

2 v.p.p. ir 7 v.v. Eglinton Park — Commedia Dell'Arte

2.30 v.p.p. High Park Toronto operos draugija

8.00 v.v. Nathan Phillips Square — Bernard H. Clarke koncertinis orkestras

8.30 v.v. Ramsden Park Kadriliaus šokiai — Bob Scott ir jo orkestras

Andriadienį, rugpjūčio 3

2 v.p.p. ir 7 v.v. Earlscourt Park — Commedia Dell'Arte

7.15 v.v. Trinity Recreation Centre — Vaikų teatras — Sam ir Tigers

8.00 v.v. Allan Gardens Gen. gubernatoriaus kavalerijos orkestras

8.30 v.v. Withrow Park Kadriliaus šokiai — Bob Scott ir jo orkestras

Trečiadienį, rugpjūčio 4

12.15 v.p.p. Nathan Phillips Square — Jack Fowler orkestras

2 v.p.p. ir 7 v.v. Riverdale Park West — Commedia Dell'Arte

7.15 v.v. Wellesley Park Vaikų teatras — Sam ir Tigers

7.30 v.v. Monarch Park George Frank orkestras

8.00 v.v. Eglinton Park Trump Davidson orkestras

8.30 v.v. Riverdale Park Paul Kentner

Ketvirtadienį, rugpjūčio 5

2 v.p.p. ir 7 v.v. Kew Gardens — Commedia Dell'Arte

7.15 v.v. Greenwood Park Vaikų teatras — Sam ir Tigers

8.00 v.v. Forest Hill Trump Davidson orkestras — džiazas

8.00 v.v. Memorial Park

8.00 v.v. Nathan Phillips Square — Kontinentinis koncertas

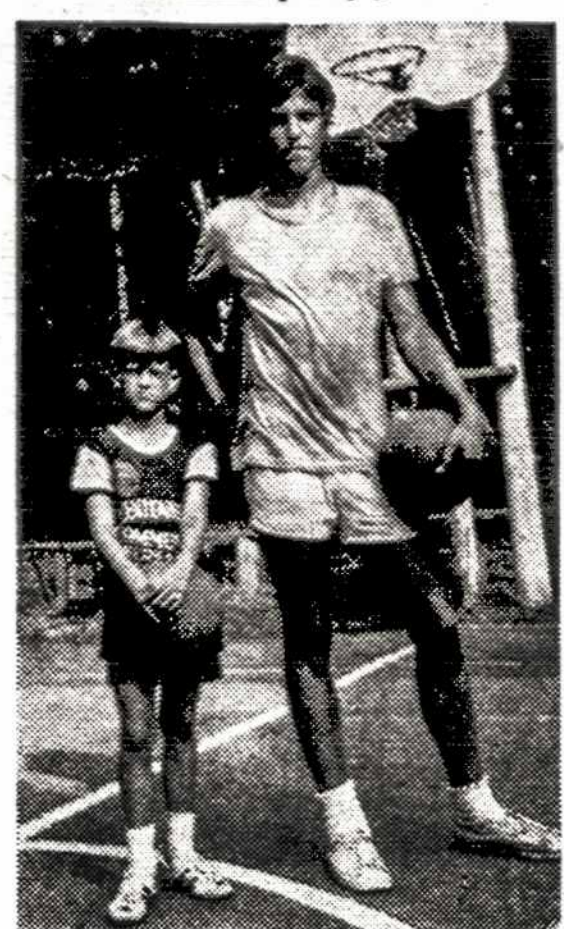
8.30 v.v. High Park Kadriliaus šokiai — Bob Scott ir jo orkestras

8.30 v.v. Kew Gardens Kadriliaus šokiai — Al Aylward ir jo orkestras

Penktadienį, rugpjūčio 6

2 v.p.p. ir 7 v.v. Bellevue Square — Commedia Dell'Arte

S. Krašauskas su 19 tašku, trečioje — J. Balsys su 16 t., ketvirtoje — (Nukelta į 7-tą psl.)

Didžiausias ir mažiausias žaidėjas vyčių krepšinio stovykloje Springhurst: I. Kongats 6'7" ir R. Duliūnas 4'6"

FUTBOLO ŽAIDYNĖS

Varsity Stadium

METROS —

NEW YORK

COSMOS

Rugpjūčio 7,

šeštadienį, 8 v. v.

Bilietai: \$2.00, \$2.50

Iš anksto parduodami visose

"MAC'S MILK" krautuvėse

FUTBOLO ŽAIDYNĖS

Varsity Stadium

METROS —

BRAZIL

Rugpjūčio 4,

trečiadienį, 8 v. v.

Bilietai: \$2.00, \$2.50

Iš anksto parduodami visose

"MAC'S MILK" krautuvėse

TORONTO MIESTAS

Pranešimas

atmatų išvežimo reikalu

Kadangi pirmadienis — rugpjūčio 2-ji yra nedarbo

diena miesto tarnautojams, tą dieną atmatos nebus

išvežamos.

Pirmadienio išvežimas bus atliktas antradienį, o

antradienio — trečiadienį.

H. F. Atyeo, P. Eng.,

gatvių priežiūros viršininkas

Toronto vasaros koncertai 1971 m.

Toronto miesto taryba per parkų ir pramogų skyrių, drauge su Toronto muzikų draugija, remia muzikos plokštelių pramonės fondo ir "Toronto Daily Star", su malonumu praneša sekantis programos:

RUGPJŪČIO 1 — 6 SAVAITĖ

Sekmadienį, rugpjūčio 1

2.30 v.p.p. High Park — H.M.C.S. York orkestras. Viešnia — Irena King

2.30 v.p.p. Kew Gardens Ohulani pristato Havajus

5.30 v.p.p. High Park Svečias — Frank Palmer

7.30 v.p.p. Willowvale Park Vargonų reitalis — Ronnie Padgett

7.30 v.p.p. Earlscourt Park Ron Bagnato orkestras

7.30 v.p.p. Greenwood Park Trump Davidson orkestras

7.30 v.p.p. Jack Cooke ir Pendulums

Pirmadienį, rugpjūčio 2

2 v.p.p. ir 7 v.v. Eglinton Park — Commedia Dell'Arte

2.30 v.p.p. High Park Toronto operos draugija

8.00 v.v. Nathan Phillips Square — Bernard H. Clarke koncertinis orkestras

8.30 v.v. Ramsden Park Kadriliaus šokiai — Bob Scott ir jo orkestras

Andriadienį, rugpjūčio 3

2 v.p.p. ir 7 v.v. Earlscourt Park — Commedia Dell'Arte

7.15 v.v. Trinity Recreation Centre — Vaikų teatras — Sam ir Tigers

8.00 v.v. Allan Gardens Gen. gubernatoriaus kavalerijos orkestras

8.30 v.v. Withrow Park Kadriliaus šokiai — Bob Scott ir jo orkestras

Trečiadienį, rugpjūčio 4

12.15 v.p.p. Nathan Phillips Square — Jack Fowler orkestras

2 v.p.p. ir 7 v.v. Riverdale Park West — Commedia Dell'Arte

7.15 v.v. Wellesley Park Vaikų teatras — Sam ir Tigers

7.30 v.v. Monarch Park George Frank orkestras

8.00 v.v. Eglinton Park Trump Davidson orkestras

8.30 v.v. Riverdale Park Paul Kentner

Ketvirtadienį, rugpjūčio 5

2 v.p.p. ir 7 v.v. Kew Gardens — Commedia Dell'Arte

7.15 v.v. Greenwood Park Vaikų teatras — Sam ir Tigers

8.00 v.v. Forest Hill Trump Davidson orkestras — džiazas

8.00 v.v. Memorial Park

8.00 v.v. Nathan Phillips Square — Kontinentinis koncertas

8.30 v.v. High Park Kadriliaus šokiai — Bob Scott ir jo orkestras

8.30 v.v. Kew Gardens Kadriliaus šokiai — Al Aylward ir jo orkestras

Penktadienį, rugpjūčio 6

2 v.p.p. ir 7 v.v. Bellevue Square — Commedia Dell'Arte

Ateitininkų žinios

Stovykla Wasagoje prasidėjo liepos 25 d. Mišiomis. Dvasios vadas kun. A. Prakasas pabrėžė pagrindinę tiesą, kad tik per Kristų pažįstame Dievą. Kristų šiandien vėl gyvu padaro daugumoje jaunimas ir tas jaunimas nesigėdi iš įspazinti ir kitoms liudyti. Jaunuoliai nuo "drugs" ir kitų šio gyvenimo siūlomų malonumų pradeda nusikreipti ir Kristuje randa taiką, ramybę, džiaugsmą. Po Mišių įvyko oficialus stovyklos atidarymas. V. Kolyčius trumpai apibūdino stovyklos tikslą: tarnauti, dirbti Kristui ir Lietuvai, padedant vienas kitam: draugiskumu, džiaugsmu, šypsena, meile. Stovyklos vadovė: dv. vadas — kun. A. Prakasas, komendantas — K. Manglicas, vyr. mergaičių vadovė — B. Cepaitienė, vyr. mergaičių vadovės — D. Juozapavičiūtė, R. Girdauskaitė, R. Buivyte, jaun. mergaičių vadovės — V. Kuprevičiūtė, R. Kolyčiūtė. Vyr. berniukų vadovai: R. Underys, R. Kulias, jaun. berniukai — Eug. Girdauskas, P. Kuras. Programų koordinatore — G. Juozapavičiūtė, darbelių mokytoja — L. Nakrošienė, sporto vadovai — A. Milašauskas, R. Vaitkutė, dainavimas — A. Astraitė, raštinė — R. Cepaitė, gail. sesuo — E. Grabauskienė, stovyklos ūkvedžiai: I. Juzukonis ir L. Dūda, vyr. šeimininkė p. Razgaitytė.

Kartu ruošiami vadovai ateities stovykloms ir jie šiais metais dirba kaip padėjėjai: R. Slapsytė, R. Stravinskaitė, R. Vaskevičiūtė, V. Rociūnaitė, L. Čepas, M. Gudinskas, J. Trumpickas.

Stovyklos pagrindinė tema — ateitininkų principų nagrinėjimas. Stovyklą atidarant buvo 110 stovyklautų, kurie suvažiuavo iš įvairių Kanados ir JAV vietovių — Toronto, Hamiltono, St. Catharines, Londono, Sault Ste. Marie, Otavos, Windsor, Detroito, Čikagos, Grand Rapids, Racine, Baltimorės, Bostono. Atkreiptinas dėmesys į du jaunuolius, kurie yra atvykę iš Brazilijos ir keliauja po JAV ir Kanadą, kad galėtų stebėti jaunimo veiklą ir kanką pritaikyti savo aplinkai. Jie pasiliko stovykloje keletą dienų. Tai Regina Bagdžūtė ir Jonas Lukoševičius. Jie abu gimę Brazilijoje, net jų tėvai atvykę iš Brazilijos dar mažai. Abu kalba lietuviškai ir susirūpinę lietuviška veikla.

Tėvai ir svečiai kviečiami stovyklą aplankyti vakarais. Šeštadienį, 8.30 v.v., bus lauzas.

Skautų veikla

● Devintoji Romovos stovykla baigiamą liepos 31 d. Tėvai prašomi savo vaikus atsiimti 12 v. ir padėti draugovių rajonui sutvarkyti. Liepos 24 d. dėl lietaus negalėjo įvykti visos numatytos varžybos. Jūrų skautai nuleido vainiką, paminėdami žuvusius. Buvo jaun. skautų-čių įžodis. Jį davė T. Kasperavičius, S. Dūdaitė, ir R. Petkute; skautų įžodį davė R. Dundzys, V. Dundzys, R. Bartminaitė ir R. Bartminaitė; vyr. skautė — D. Dainoraitė, V. Setikaitė ir St. Catharines, A. Prasauskaitė ir D. Staškevičiūtė iš Ročesterio, S. Leonavičiūtė iš Detroito. Vyr. skautė įžodžiui vadovavo S. M. Gverzdienė. Dalyvavo viešnios skautininkės iš Detroito J. Pečiūrienė ir Atkocaitienė. Sk. vyčių įžodį davė drotiškis K. Karvelis, vadovavo S. Č. Anužis, dalyvavo 12 sk. vyčių. Liepos 25 d. stovyklą aplankė daug svečių. Buvo pamaldos lauke katalikams ir evangelikams, po kurių stovyklautojai parado.

Antrąją savaitę stovyklai vadovauja ps. dr. V. Kvedaras. Šeimininkauja R. Zubienė, R. Bekerienė, M. Gudeliene, R. Mackevičienė, B. Leonavičiūtė, A. Stašienė, D. Velavičiūtė, B. Morkūnienė. Pirmąją arba ir abi savaites dirbo šie vadovai: S. K. Batūra, ps. dr. V. Kvedaras, v. s. T. Kulbis, S. J. ps. P. Saplienė, ps. A. Velavičiūtė, ps. P. Butėnas, v. s. Č. Senkevičius, A. Karpinė, ps. V. Reklis, S. Leonavičiūtė, K. Karvelis, S. L. Sendžikienė, R. Selenis, J. Šeškutė, ps. J. Dambaras, ps. G. Stripinienė, ps. R. Žilinskienė, D. Empakeris, sk. v. v. sl. Vyt. Turitūta, A. Gaputis, A. Šeškus, A. Skrebutėnas, J. Naujokaitis, R. Mažeikaitė, B. Paliulytė, N. Gverzdys, A. Arlauskaitė ir A. Banionytė. Daug vadovų ir vyr. amžiaus skautų-čių aplankė stovyklą savaitgaliais ir padėjo vadovauti draugovėms. Pirmąją savaitę baigiant brolis pastovylės varžybose daugiausia taškų turėjo Toronto Mindaugo dr. vė. Už gražų vadovavimą jaun. skautėm į sl. laipsnį pakelta Rasa Mažeikaitė. Stovyklos organizatoriai dėkoja visiems vadovams, šeiminkams ir ūkio personalui. Pabrėžtina, kad labai gražiai draugovės vadovavo jaun. vadovai, globėjai ir patariamieji vyresnieji. Antrąją savaitę, išvykus jaunesniems vilkiukams — paukštytėms, stovyklautojų skaičius buvo 155. Visiems iki pasimatymo X suakutvinėję Romovos stovyklą! Č. S.

● Penktadienį, liepos 23, grupė skautėių iš Toronto išvyko iš stovyklos aplankyti Ontario anglų skautėių stovyklą prie Doe Lake. Grupę sudarė: K. Dambaraitė, R. Draugelytė, E. Kobelskytė, D. Sinkevičiūtė, R. Valiukaitė, R. Zubrickaitė ir vadovė ps. R. Žilinskienė. Dieną praleido dalyvaudamos vienos skilties programoje. Vakare prie lauzo padainavo keletą lietuviškų skautiškų dainų ir išmokė skautes vieną šūki. Vietinės vadovės ir globėjos buvo apdovanotos juostom ir ženkleliais padarytais s. L. Sendžikienės. Tai buvo graži progą pagarsinti Lietuvą.

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

Telefonai: LE 6-2738 • LE 6-2664 • 1611 Bloor St. W.

HIGH PARK — RONCESVALLES, atskiras 11 kambarių namas, modernus vidus, 4 kambariai pirmame aukšte su atskiru įėjimu, naujas vandens šildymas, pilnai užbaigtas rūšys, garažas, puiki nuomojimo vieta. Apie \$15.000 įmokėti.

OAKWOOD — ST. CLAIR, didžiulis, atskiras 11 didelių kambarių pajamų namas, labai gerame stovyje, platus privatus įvažiavimas su dvigubu garažu. Gauna \$106.00 savaitėje pajamų, plius pirmo aukšto butas savininkui. Apie \$15.000 įmokėti ir viena atvira skola.

RONCESVALLES GATVĖ, apie \$15.000 įmokėti, puikus didžiulis 12 kambarių atskiras namas, buvęs gydytojų kabinetas, užbaigtas rūšys, dvigubas garažas, viena atvira skola, puiki vieta gydytojui, dantistui, advokatui, o taip pat ir privačiam asmeniui, atskiras įėjimas, labai gera nuomojimui vieta, o taip pat investicija.

SWANSEA, gražus — nebrangus mažai šeimai vienaauštis, moderni virtuvė, garažas su privačiu įvažiavimu, prašoma kaina \$28.900, viena skola, arti Bloor.

ANNETTE — DUNDAS, apie \$5000 įmokėti 10 kambarių atskiras namas, 3 virtuvės, kvadratinis planas, vandens alyvos šildymas, labai neaušta kaina, pelningas pirkiny.

BLOOR — WINDERMERE, didelė krautuvė ir 5 kambarių butas, apie \$10.000 įmokėti, puiki vieta, tinka betkokiam verslui. STAYNER, beveik pačiame miestelyje, 260 x 150 pėdų sklypas su didele kabina, miesto vanduo ir elektra ant nuosavybės, galima lengvai padalinti į atskirus sklypus, prašoma kaina tik \$4.900.

AL Garbenis, arba Pr. Kerberis, namų tel. HU 9-1543 namų tel. LE 5-1584

Pardavusiems bei pirkusiems per mus SPECIALUS PATARNAVIMAS

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAJE TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA IMA

5½% už depozitus 8% už asm. paskolas

6% už šėrus (numatoma) 8% už asm. paskolas

6% už taupymo s-tas 8¼% už mortgicius

6½% už 1 m. term. dep. 8¼% už mortgicius

7% už 2 m. term. dep.

Kapitalas virš keturių milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGICIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupe dydyje, bet ne daugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BUSTINE: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER

PELNINGAS PINIGŲ INVESTAVIMAS

INDIAN RD., \$4.500 įmokėti, plytinis, 9 kambariai, 5 virtuvės, 2 prausyklos, nauja šildymo krosnis. Palkimas; prašo \$23.900.

QUEEN — SORAUREN, įmokėti \$2.000, atskiras, 6 kambariai, nauja šildymo krosnis, 2 prausyklos, 2 virtuvės, platus šoninis įvažiavimas, garažas; prašo \$18.900.

SWANSEA, \$8.000 įmokėti, atskiras, 6 šviesūs kambariai, plytinis, naujoviška šildymo krosnis, privatus įvažiavimas, 1 mortgicius, savininkas turi išvykti.

MARTIN GROVE — PRINCES MARGARET, \$12.000 įmokėti, vienaauštis (bungalow), plytinis atskiras, 4 miegamieji, prie namo garažas, nauji kilimai, didelis patalynės poilsio kambarys.

BLOOR — GLADSTONE, dvibutis (duplex) 10 kambarių, plytinis, atskiras, šiltu vandeniu šildomas, privatus įvažiavimas, garažas, prašo \$37.000.

1082 BLOOR St. W., TORONTO 4, Tel. LE 4-8459

Turime krautuvį, namų vasarvietę, viešbutį, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. — — — Prašome tik kreiptis pas mus. Taip pat parūpiname geresnėmis sąlygomis paskolų — mortgicių.

VYT. MORKIS, A. BLIUDZIUS ALV. (MIELDAZUKE) VISTOSKI

P. T. SERVICE CENTRE (Buvo — A. P. Garage)

5320 DUNDAS ST. W., ISLINGTON (priešais Canadian Tire)

Kviečiame visus klientus aplankyti mūsų naują garažą ir gazoninio stotį. Gazoninis, tepalai, padangos, baterijos ir visi automobilių remontai. Darbas atliekamas kuo sąžiningiausiai. Garantuoti naujos dalys, geras patarnavimas, nuosavas vilkikas ir t. t.

Savininkai: Antanas Paškevičius ir Juozas Tamošiūnas, oficialiai pripažinti mechanikai

Telefonas 239-6601. DARBO VALANDOS — nuo 7 v.r. iki 8 v.v.

DANISH CUSTOM FURNITURE

BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI

IS BURMOS MEDŽIO (TEAK FURNISHINGS)

Baldai tiesiog iš įmonės A. JENSEN & SON LIMITED

25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch

Tel. 636-9811. Atidaryta nuo 9 val. ryto —

